

дозрівання насіння) – 80% від НВ, порівняно з режимом, де упродовж всього вегетаційного періоду вологість ґрунту була на рівні 60% від НВ.

На інтенсивність квіткоутворення істотно впливали мінеральні добрива. Незалежно від форми і норм добрив інтенсивність квіткоутворення була значно вищою, ніж без добрив як в умовах зрошення, так і без його застосування. Найбільше формувалося квіток за внесення азотних і калійних добрив в нормі витрати $N_{45}K_{70}$ кг/га д.р. У середньому за роки досліджень в цьому варіанті без поливу формувалося в 1,03–1,1 рази, за краплинного зрошення в 1,7–2,0 рази більше квіток, ніж без застосування добрив. Основний вплив на інтенсивність квіткоутворення насінників цикорію коренеплідного мав діапазон краплинне зрошення (частка впливу становила 98,3%), частка впливу діапазону «добрива» та «схеми садіння висадків» була меншою і становила відповідно – 0,4 та 0,2%.

Цей аналіз свідчить про те, що за вирощування насіння цикорію коренеплідного в умовах краплинного зрошення можна досягнути високої інтенсивності квіткоутворення і, відповідно – високої насінневої продуктивності насінників.

Отже, застосування комплексу агрозаходів забезпечило високу приживлюваність коренеплодів, оптимальну густоту рослин, яка наближена до планової, утворення більшої кількості пагонів на яких формуються квітки та насіння, збільшення площі листової поверхні і, відповідно – фотосинтетичного потенціалу посіву і як результати насінневої продуктивності насінників цикорію коренеплідного.

Овчиніков А.В.

студент;

Михайлович Я.М.

кандидат технічних наук, професор,

декан механіко-технологічного факультету,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗАЦІЇ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Урожайність цукрових буряків визначається видом ЧС гібриду, формуванням густоти рослин, тривалістю вегетаційного періоду, рівнем забезпечення поживними речовинами, ступенем захисту рослин від бур'янів, шкідників і хвороб та ін. Порівняно до контролю без добрив, суттєву прибавку врожайності коренеплодів забезпечили всі варіанти альтернативних видів органічних добрив.

Порівняно до варіанту з внесенням тільки мінеральних добрив дозою $N_{100}P_{110}K_{110}$ істотні прибавки були у варіантах із заорюванням післязжнивної редьки олійної + $N_{100}P_{110}K_{110}$ і сумісного застосування сидерату з післязжнивної

редьки олійної + соломи 4 т/га + $N_{150}P_{110}K_{110}$ – відповідно 4,0 і 4,4 т/га; у варіанті з внесенням 4 т/га соломи і $N_{150}P_{110}K_{110}$ прибавка врожаю цукрових буряків була не істотною (0,8 т/га).

Традиційний варіант застосування органічних і мінеральних добрив (30 т/га гною + $N_{100}P_{110}K_{110}$) порівняно з альтернативними видами органічних добрив за прибавками врожайності мав такі відмінності. Варіанти з внесенням 4 т/га соломи + $N_{150}P_{110}K_{110}$ і сидерату з післязнівної редьки олійної дозою 20 т/га + $N_{100}P_{110}K_{110}$ поступалися відповідно на 4,7 і 2,1 т/га. За сумісного ж внесення сидерату, соломи і мінеральних добрив дозою $N_{150}P_{110}K_{110}$ ефективність альтернативних органічних добрив наближається до традиційного – зниження врожаю було в межах HP_{05} .

За впливом способів основного обробітку ґрунту на рівень врожайності встановлено такі залежності. У варіанті без внесення добрив способи обробітку ґрунту на врожайність коренеплодів практично не впливали. Прибавка врожаю у варіанті з чизельним рихленням порівняно з полицевою оранкою була істотною; це, на нашу думку, пов'язано з концентрацією легкодоступних форм елементів живлення в шарі ґрунту до 15 см. Чизельний обробіток ґрунту на ефективність дії поєднання традиційних і альтернативних органічних добрив з мінеральними істотно не впливав (різниці між варіантами в межах HP_{05}).

Ефективність дії гербіцидів на врожайність визначалася характером і ступенем забур'янення посівів, які були тісно пов'язані з погодними умовами, що склалися у роки досліджень; у порівняно прохолодні й вологі весни 2014 і 2015 років в посівах цукрових буряків було більше бур'янів, що й обумовило вищу ефективність гербіцидів. В середньому за роки досліджень застосування комплексу гербіцидів сприяло істотному підвищенню врожайності коренеплодів – на 1,4 т/га.

За даними дисперсійного аналізу, всі дії головних ефектів були достовірними. Серед факторів, що досліджувалися, найбільше на урожайність коренеплодів впливали фони живлення (45,2%), далі – спосіб основного обробітку ґрунту і варіант догляду за посівами (відповідно 1,8 і 1,2%).

Цукристість коренеплодів знижувалася лише у варіантах з внесенням органічних і мінеральних добрив. Порівняно з варіантом із застосуванням лише мінеральних добрив, сумісне внесення традиційних і альтернативних органічних добрив сприяло суттєвому зниженню негативної дії мінеральних добрив (на 0,2-0,3% за $HP_{05} = 0,2\%$).

Інтегральним показником продуктивності цукрових буряків є збір цукру з одиниці площі. Порівняно з контролем, внесення лише мінеральних добрив сприяло збільшенню збору цукру на 1,15 т/га. Сумісне внесення 30 т/га гною і мінеральних добрив дозою $N_{100}P_{110}K_{110}$ забезпечило прибавку збору цукру більшу за контроль на 2,19 т/га, а у варіанті лише з мінеральними добривами – на 1,04 т/га. Сумісне внесення мінеральних і альтернативних органічних добрив сприяло істотному збільшенню збору цукру як порівняно з контролем без добрив, так і з варіантом застосування мінеральних добрив (за виключенням варіанту 4 т/га соломи і $N_{150}P_{110}K_{110}$).

Внесення мінеральних добрив з альтернативними органічними (післяжнивної редьки олійної окремо і разом з соломою) сприяло отриманню прибавки збору цукру порівняно з контролем без добрив відповідно 1,81 і 1,91 т/га. В цих же варіантах зниження збору цукру порівняно з традиційним варіантом 30 т/га гною + N₁₀₀P₁₁₀K₁₁₀ було в межах НР₀₅=0,61 (відповідно 0,38 і 0,28 т/га). Тобто, за ефективністю ці варіанти мало різнилися від застосування традиційних органічних добрив. Проведення чизельного основного обробітку ґрунту і покращення контролювання забур'янення в посівах цукрових буряків на варіантах із застосуванням альтернативних органічних добрив забезпечило істотну прибавку збору цукру – від 0,20 до 0,31 т/га.

Технологічна якість коренеплодів з внесенням альтернативних органічних добрив порівняно з варіантом одних мінеральних добрив суттєво покращуються і за ефективністю наближаються до органо-мінеральної системи з внесенням 30 т/га гною. Серед варіантів із застосуванням альтернативних органічних добрив найвищий вихід цукру був у варіанті сидерат з післяжнивної редьки олійної 20 т/га + солома 4 т/га + N₁₅₀P₁₁₀K₁₁₀, в якому заводський вихід цукру становив 4,48 т/га.

Список використаних джерел:

1. Ткаченко О.М. Українська інтенсивна технологія виробництва цукрових буряків / О. Ткаченко, М. Роїка. – К.: Академпрес, 1998. – 240 с.
2. Норми виробітку та витрати палива на внесенні добрив, хімічному захисті сільськогосподарських культур та методика їх розрахунку. Книга 1. – К.: Урожай, 1995. – 450 с.

Фромольс В.О.

студент,

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

У теперішній час, в умовах формування земельної реформи в Україні, важливого значення набуває удосконалення управління земельних ресурсів, а також осмислення минулих помилок. Всі складові ринку землі взаємопов'язані та впливають один на одного в структурі землекористування. І однією чи не з головних його частин є державний земельний кадастр, який створює інформаційне забезпечення відомості про землі, стан та цільове призначення, збір даних обліку земельних ділянок та їхній правовий режим, оцінку та інформацію про якісну і кількісну характеристику, визначення прав користування нею та розподілу земель між всіма учасниками земельних відносин. Державний земельний кадастр, будучи інформаційною структурою, забезпечує базову основу всіх інших державних функцій і заходів щодо